

รายงานการวิจัย
เรื่อง

ประสบการณ์การศึกษาของผู้เรียนวัยผู้ใหญ่ตอนปลายและผู้สูงวัยระดับปริญญาตรี
ในระบบการศึกษาทางไกลมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
Experiences of Late Adulthood and Older Adult Learners of Bachelor's Degree
in Distance Learning System, Sukhothai Thammathirat Open University

โดย

อาจารย์สุพัตรา ช่างสุพรรณ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระสุข สุขสวัสดิ์

การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยการศึกษาทางไกล

ประจำปี 2565

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ชื่อเรื่อง ประสพการณ์การศึกษาของผู้เรียนวัยผู้ใหญ่ตอนปลายและผู้สูงวัยระดับปริญญาตรี
ในระบบการศึกษาทางไกลมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ชื่อผู้วิจัย อาจารย์สุพัตรา ช่างสุพรรณ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระสุข สุขสวัสดิ์

ปีที่แล้วเสร็จ 2567

บทคัดย่อ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่จัดการการศึกษาในระบบทางไกล ได้จัดรูปแบบการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนทุกกลุ่มวัย ปัจจุบันมีผู้เรียนในวัยผู้ใหญ่และผู้สูงวัยเพิ่มขึ้น การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ตามแนวคิดปรากฏการณ์วิทยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ประสพการณ์การศึกษาของผู้เรียนวัยผู้ใหญ่ตอนปลายและผู้สูงวัยระดับปริญญาตรี ในระบบการศึกษาทางไกล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มีวัตถุประสงค์ย่อยในการศึกษาภูมิหลัง จุดเริ่มต้นการศึกษา ประสพการณ์ระหว่างการศึกษา ปัญหาสุขภาพ ปัญหาในกระบวนการเรียนการสอนและแนวทางแก้ไข แหล่งสนับสนุนระหว่างการศึกษา ผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นนักศึกษาอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีทุกสาขาวิชา ที่มีสิทธิ์ลงทะเบียนเรียนชุดวิชาประสพการณ์วิชาชีพ โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง เป็นวัยผู้ใหญ่ตอนปลาย 9 คน และผู้สูงวัย 9 คน รวม 18 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการบันทึกภาคสนาม ระหว่างเดือนสิงหาคม 2565 - ธันวาคม 2566 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์สาระสำคัญ และตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลด้วยการตรวจสอบสามเส้า ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ให้ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ 6 ประเด็น ดังนี้ 1) ภูมิหลังก่อนเข้าศึกษา: ผู้เรียนที่เป็นกลุ่มผู้สูงวัยส่วนใหญ่เป็นเพศชายและวัยผู้ใหญ่เป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญามาแล้วและมีอาชีพที่มั่นคง 2) จุดเริ่มต้นในการตัดสินใจเข้ามาศึกษา: เรียนทางไกลที่สะดวก เวลายืดหยุ่น ค่าใช้จ่ายไม่สูงเพิ่มทักษะและนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต ผู้เรียนวัยผู้ใหญ่ตอนปลายเพิ่มวุฒิการศึกษาเพื่อยกฐานะในอาชีพ 3) ประสพการณ์ระหว่างการศึกษา: การจัดการศึกษามีคุณภาพทั้งหลักสูตรที่มีมาตรฐานและทันสมัย อาจารย์ผู้สอน และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ต่างๆ 4) ปัญหาสุขภาพ: ผู้เรียนมีปัญหาสุขภาพตามวัยแต่ไม่มีผลกระทบต่อการศึกษา 5) ปัญหากระบวนการเรียนการสอน: ผู้เรียนส่วนใหญ่มีทักษะและความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค่อนข้างน้อย และ 6) แหล่งสนับสนุน: อาจารย์และเจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุนเป็นผู้สนับสนุนหลัก ครอบครัวและเครือข่ายชมรมนักศึกษามีส่วนร่วมในการสนับสนุน ผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับมหาวิทยาลัยในการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของผู้เรียนวัยผู้ใหญ่ตอนปลายและผู้สูงวัยทั้งในกระบวนการเรียนการสอน และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ และนำไปสู่พัฒนาคุณภาพการเรียนตลอดชีวิตของผู้เรียนสูงวัยในระบบการศึกษาทางไกลให้ดียิ่งขึ้นในอนาคต

คำสำคัญ ปรากฏการณ์วิทยา ประสพการณ์การศึกษา ผู้เรียนวัยผู้ใหญ่ตอนปลาย ผู้เรียนสูงวัย ระบบการศึกษาทางไกล

Title: Experiences of Late Adulthood and Senior Learners of Bachelor's Degree in Distance Learning System, Sukhothai Thammathirat Open University

Researchers: Lecturer Supattra Changsuphan and Assis. Prof. Dr. Jirasuk Suksawat

Year: 2024

Abstract

Sukhothai Thammathirat Open University employs controlled distance education for learners of all ages. This qualitative research, guided by the phenomenological concept, aims to explore the educational experiences of middle adulthood and senior learners pursuing undergraduate degrees in the university's distance education system. Sub-objectives include examining students' backgrounds, starting points, study experiences, health issues, and available learning support resources. Primary informants are male and female students aged 50 years and above. The participants were included nine of the middle adulthood and nine of senior learners. Data were collected between August 2022 and December 2023 via in-depth interviews and field notes and analyzed thematically. The study utilized triangulation, member checking, and peer debriefing to enhance data trustworthiness.

The study identified six primary themes based on the participants' experiences:

- 1) Student's background, encompassing age, gender, education, and employment status;
- 2) Starting point, highlighting the advantages of flexible scheduling, cost savings, skill enhancement, and improved job status;
- 3) Student's experience, emphasizing the significance of a standard and modern curriculum, along with diverse learning support mechanisms;
- 4) Health problems revealing age-related health issues with negligible impact on education;
- 5) Problems in the learning process, underscoring the importance of acquiring technological skills and readiness; and
- 6) Resources of learning support, with teachers and support staff emerging as key contributors.

The findings hold implications for universities aiming to align their offerings with the specific context and requirements of adult and elderly learners, both in terms of instructional delivery and support services, thereby contributing to the enhancement of lifelong learning quality within the distance education system for older learners in the future.

Keywords: Phenomenology Educational experience Late Adulthood-learners
Senior-learners Distance education system